

AMSTERDAMSCH E BANK, 1871-1964

Geleidelijke groei, 1871-1901

De Amsterdamsche Bank werd op 5 december 1871 in Amsterdam opgericht door voornamelijk Duitse banken onder leiding van de Bank für Handel und Industrie in Darmstadt. Door de Franse herstelbetalingen na de Frans-Duitse oorlog van 1870-1871 was er in Duitsland een grote geldruimte ontstaan die ten dele in het buitenland werd belegd.

Doel van de oprichters was de vestiging van een Nederlands bankbedrijf dat de relatie tussen de Nederlandse en Duitse geldmarkten zou bevorderen. Andere specialisaties waren een belangrijk effecten- en emissiebedrijf en betrekkingen met de Amsterdamse diamanthandel. Naast deze vooral joodse cliëntèle had de bank veel relaties in het rooms-katholieke midden- en grootbedrijf. Daarnaast vormde de afdeling buitenland een belangrijk onderdeel.

Het beginkapitaal van de bank bleek te groot voor de Nederlandse behoeften van deze tijd. Bovendien zette in 1873 de 'grote depressie' in, een lange periode van verlaging van het internationale prijsniveau, met als dieptepunt de jaren rond 1885. Ook het blinde vertrouwen in Amerikaanse spoorwegfondsen werd bestraft. Veel van deze spoorwegmaatschappijen bleken in de jaren 1881-1884 minder solide of zelfs malafide, met als gevolg het instorten van veel van deze fondsen.

De suikercrisis op Java (1884) zorgde eveneens voor veel onrust op de markt. De Amsterdamsche Bank wist deze moeilijkheden echter te boven komen.

Uitbreiding Nederlandse kantorennet, 1901-1940

In 1901 werd het Amsterdamsch Wisselkantoor opgericht. Officieel, veiligheidshalve, nog als aparte dochteronderneming, in werkelijkheid het eerste bijkantoor. Het Wisselkantoor opende daarna tot 1908 vestigingen in Utrecht, Eindhoven, Almelo en Enschede. Hierna werd deze dochter opgeheven en haar kantoren omgezet in bijkantoren van de Amsterdamsche Bank. Men verkreeg ook belangen in diverse provinciale banken in Helmond en Heerlen.

Deze uitbreiding werd voortgezet na 1911 toen de Rotterdamsche Bankvereniging, kortweg Robaver, explosief expandeerde. Na deze expansie- en concentratieperiode die de toenmalige bankwereld in zijn geheel kenschetst, volgde een tijd van consolidatie, ook bij de Amsterdamsche Bank.

Met de Nederlandsche Handel-Maatschappij werden in 1921 gesprekken gevoerd over een vorm van samenwerking tussen beide instellingen, echter zonder resultaat. Met de Twentsche Bank werd in de tweede helft van 1923 over hetzelfde onderwerp gesproken, eveneens zonder succes.

Tijdens de crisisperiode van de jaren dertig leed de bank diverse debiteurenverliezen, zowel in Nederland als in Duitsland. De Duitse kredieten werden niet meer terugbetaald vanwege de 'Stillhalte'. Hierbij werd een fors verlies geleden, mede omdat voor fl. 16 miljoen aan vorderingen in goed vertrouwen in handen was gelegd van de oplichters Wreszynski en Norris. De bank was hierdoor aangeslagen en daarom besloot men in juli 1939 een vergaande vorm van samenwerking met de Robaver; door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werden

deze plannen echter afgeblazen. Kort daarna, begin 1940, werd het Noordhollandsch Landbouwcrediet in Alkmaar (1887) overgenomen.

Over en binnen de grenzen, 1937-1964

De bank opende in 1937 een dochterbedrijf in Antwerpen, de Amsterdamsche Bank voor België, met het oog op de financiering van de plaatselijke diamantindustrie. Dit zou de enige buitenlandse vestiging van de bank blijven. Het buitenlandse krediet- en emissiebedrijf van de hoofdbank bleef echter ook in deze periode van groot belang.

Een ander buitenlands initiatief was de participatie in de European Advisory Committee. Vooruitlopend op de latere Europese integratie nam de Amsterdamsche Bank vanaf 1958, samen met drie grote Europese banken, deel aan dit bancaire overlegorgaan.

Na de Tweede Wereldoorlog, kwam ook de binnenlandse concentratiebeweging weer op gang. De Amsterdamsche Bank en de Incasso-Bank sloten in oktober 1947 een overeenkomst waarbij het bedrijf van de laatste opging in de eerste. Voor het filiaalennet van de Amsterdamsche Bank betekende dit een aanzienlijke uitbreiding en een verkleining van de achterstand op de Rotterdamsche Bank, de voormalige Robaver.

In 1964 bleek de tijd wèl rijp voor een fusie tussen de Amsterdamsche Bank en de Rotterdamsche Bank en ontstond de Amsterdam-Rotterdam Bank in Amsterdam.